

שנאמר בספר ישעיה "לכן אחלק לו ברבים ואת עצומים יחלק שלל תחת אשר הערה למות נפשו ואת פושעים נמנה והוא הטא רבים נשא ולפושעים יפגיע".

ומבאר רבי שמלאי הכתוב על משה רבינו: "לכן אחלק לו ברבים" יכול הייתי לומר שאחלק לו כצדיקים אחרונים⁽³⁵⁾ ולא כראשונים? תלמוד לומר "ואת עצומים יחלק שלל"⁽³⁶⁾ דהיינו כאברהם יצחק ויעקב שהם עצומים בתורה ובמצוות.⁽³⁷⁾

"תחת אשר הערה הריק [מלשון] ותער כדה" למות נפשו" — שמסר עצמו למיתה

בשביל ישראל, שנאמר "ואם אין מחני נא מספרך".⁽³⁸⁾

"ואת פושעים נמנה" — שנמנה עם מתי מדבר.

"והוא הטא רבים נשא" — שכיפר על מעשה העגל.

"ולפושעים יפגיע" — שביקש רחמים על פושעי ישראל שיחזרו בתשובה. ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר בספר ירמיה שאמר לו הקב"ה "ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי".

הדרן עלך פרק המקנא לאשתו

36. דימה לו השכר כשלל שבא לאדם בלא טירחא אלא אחרים עשאוהו כן יקבל שכר על דבר שלא טרח בו. מהרש"א.

37. שגם הם לא קיימו מצוות התלויות בארץ כיון שתלויות בכיבוש הארץ וישיבתה, ושכרן הרבה מאד. כן יהיה שכרו גדול בלא קיומם. מהרש"א.

38. לכן יקבל שכר מהמצוות שהם מקיימים בארץ ישראל. הרי"ף על עין יעקב.

במצוות שכבר נתחייב בהן אבל הכא שעדיין לא נתחייב במצוות שבארץ ישראל והקב"ה לא רצה שיתחייב בהם יכול לבקש משום קיבול שכרן. מהרש"א.

ומהר"ץ חיות תירץ עפ"י מ"ש שכר מצוה מצוה שהמצוה בעצמה היא השכר שזכה למלאות רצון קונו. ואמר לו הקב"ה כלום אתה מבקש רק לקבל שכר היינו שכר עשיית המצוה מעלה אני עליך כאילו כבר עשיתם והרצון בעצמו מספיק.

35. היינו כאותן שיבאו לא"י לקיים המצוות. מהרש"א.